

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi jäkälän maastaviennistä annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi jäkälän maastaviennistä annettu laki. Jäkälän maastavienti on ollut virallisen valvonnan alaista. Lain mukaan maasta saadaan viedä jäkälää, joka on todettu laadultaan kelpolliseksi. Laki on vanhentunut. Laissa edellytetty viranomais-

valvonta ei ole tarpeellista. Euroopan taloudellisessa integraatiossa vapaa kauppa ja tavaroiden vapaa liikkuvuus on keskeinen periaate.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Jäkälän maastaviennistä annetun lain (203/31) mukaan jäkälän maastavienti on laissa säädetyn virallisen valvonnan alaista. Maasta saadaan viedä vain jäkälää, joka on todettu laadultaan kelpolliseksi ja jota sisältävät laatikot on varustettu tarkastusmerkillä. Valvontaa varten tarpeellisesta tarkastuksesta huolehtivat Metsähallitus ja sen määräämät tarkastajat. Laki ei koske patenttisuojaa nauttivin menetelmin käsitellyn jäkälän maastavientiä eikä syötöjäkälän vientiä määrätystä kunnista Norjaan ja Ruotsiin. Lain mukaan jäkälän maastavien- nin harjoittamisesta tulee tehdä ilmoitus Metsähallitukselle. Vienti voi pääsääntöisesti tapahtua vain asetuksella säädettyistä satamista.

Vietäväksi hyväksyttävän jäkälän laatuvaatimuksista säädetään jäkälän maastaviennistä annetun lain soveltamisesta annetussa asetuksessa (334/57). Asetuksessa on säännökset myös jäkälän pakkaamisesta sekä vienti- ja tarkastusmerkistä.

Laki on aikanaan säädetty sen vuoksi, että virallisen vientitarkastuksen on katsottu edistä-

vän koristelutarkoituksiin käytettävän jäkälän maastavientiä.

Metsähallituksen jäkälänviejälueuttelon mukaan jäkälän viejiä on viime vuosina ollut noin kymmenen. Jäkälää on viety noin 150 000—160 000 laatikkoa vuodessa. Jäkäläviennin arvo viime vuosina on ollut noin 10—13 miljoonaa markkaa vuodessa.

Jäkälän maastaviennistä annettu laki on vanhentunut. Vastaavaa vientituotteiden laadun- tarkkailujärjestelyä ei sovelleta muihinkaan koristetarvikkeisiin. Vietävän jäkälän laatua voidaan säännellä ostajien ja myyjien välisillä sopimuksilla ja järjestelyillä. Valtiolla ei ole erityistä tarvetta säännellä jäkäläkauppaa lain- säädännöllä, joten tällainen lakiin perustuva viranomaistarkastus on tarpeetonta. Euroopan taloudellisessa integraatiossa vapaa kauppa ja tavaroiden vapaa liikkuvuus on keskeinen pe- riaate. Euroopan unionissa jäsenvaltioiden vä- liset viennin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä.

Maastavietävän jäkälän tarkastaminen ei

myöskään sovellu liikelaitokseksi muuttuneen Metsähallituksen tehtäviin.

Laki ehdotetaan kumottavaksi.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole sanottavia valtiontaloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia.

Laissa on Metsähallitukselle määrätty varsinainen tarkastustehtävien lisäksi muita tehtäviä, kuten uusien vientimerkkien hyväksyminen. Näihin tehtäviin on kulunut vuosittain noin 2—5 henkilötyöpäivää vuodessa.

Jäkälän viejien maksamista tarkastajien palkkioista on tilitetty Metsähallitukselle maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä määrätty osuus tarkastuksen valvonnasta aiheutuvien kustannusten peittämiseksi. Näinä korvauksina Metsähallitus on saanut noin 10 000—12 000 markkaa vuodessa.

Lain mukaan jäkälän viejän tulee suorittaa tarkastuksesta aiheutuvat kustannukset sekä tarkastajien palkkio. Mitään ylimääräisiä tuloja Metsähallitukselle ei ole kertynyt eikä kertyisi vastaisuudessakaan.

Ei ole mahdollista luotettavasti selvittää, vaikuttaisiko lain kumoaminen jäkälän vientimahdollisuuksiin ja kuinka suuri vaikutus olisi.

Lain kumoaminen tekee kuitenkin vientimenettelyn yksinkertaisemmaksi ja joustavammaksi.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Siitä on pyydetty lausunto Metsähallitukselta ja Jäkälänviejien yhdistys ry:ltä.

Metsähallitus suhtautuu myönteisesti lain kumoamiseen. Jäkälänviejien yhdistys ry:n mielestä lakia ei tulisi kumota muun muassa sen vuoksi, että jäkälän laatu todennäköisesti laskee ja tarkastuspöytäkirjat ovat auttaneet viejien ja tuontiliikkeiden välisten erimielisyyksien selvittämistä. Yhdistys ilmoittaa, että joka tapauksessa laki tulisi kumota vasta 1 päivästä tammikuuta 1995 muun muassa sillä perusteella, että kauppaja on solmittu entisillä ehdoilla, joihin kuuluu jäkälän tarkastus.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

jäkälän maastaviennistä annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan jäkälän maastaviennistä 4 päivänä kesäkuuta 1931 annettu laki (203/31) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Mikko Pesälä*

